

Kielitietoinen harjoittelu rakentuu yhteistyössä – Eväitä tehokkaaseen kielenoppimispolkuun

Eveliina Korpela

Kuvat: Metropolia AMK, unsplash.com

Suomen kielen oppiminen englanninkielisissä tutkinnoissa

- Monet englanninkieliset tutkinnot suunniteltu alun perin kansainvälisesti suuntautuneille suomenkielisille opiskelijoille
- Suomen kielen opinnot eivät aina ole pakollisia eikä niitä ole riittävästi
- Opiskelija jää Suomessa tyhjän päälle valmistuttuaan – ja karkaa ulkomaille

*Ks. Komppa 2015;
myös Mustonen & Tuisku 2019*

Asenteellisia haasteita

- Suomen kielen merkitystä työllistymisen ja hyvinvoinnin näkökulmasta ei tunnisteta
- Asenteet suomen kieltä kohtaan joskus jopa negatiivisia
- Käsitys kielenoppimisesta on kapea (oppiminen on oppijan ja S2-opettajan vastuulla)
- Käsitys kielitaidosta on suppea (kielitaitoa joko on tai ei ole)

Metropolian S2-opettajien tarjoama malli esittelee kielenoppimispolun

- Helpottaa englanninkielisiä tutkintoja sijoittamaan kielenoppimisen osaksi ammattiopintoja
- Antaa konkreettiset vinkit mallin toteuttamiseen

Ks. Lausunto englanninkielisten tutkinto-ohjelmien suomi toisena kielenä (S2) -opetuksen ja ohjauksen toteuttamisesta Metropoliaassa, www.kielibuusti.fi-sivulla

Tehokas kielenoppimispolku

1. Kieli-HOPS
2. Opintoihin sisältyvät kieliopinnot ja vapaasti valittavat kieliopinnot
3. Kielenoppiminen osana alan opintoja ja työharjoittelua

www.kielibuusti.fi

Kuva: Arlington Research (unsplash.com)

Kieli-HOPS tehdään opintojen alussa

- Tehdään tuutorohjaajan kanssa.
- Opiskelija saa tietoa suomen kielen merkityksestä työllistymisessä.
- Kieli-HOPSissa pohditaan opiskelijan asenteita, opiskelustrategioita, tavoitteita ja kielitaitoja.
- Tavoitteet ovat konkreettisia.
- Kieli-HOPSia päivitetään opintojen aikana.

www.kielibuusti.fi

Esimerkkejä kieli-HOPS-keskusteluista

- 1) Suomen kieli vaikuttaa harjoitteluun, työllistymiseen ja hyvinvointiin.
- 2) Aiempi kokemus kielen oppimisesta? Miten opit parhaiten? Millainen oppiminen sinulle sopii? -> Kielenoppimisstrategiat
- 3) Kuuletko kieltä päivittäin? Käytätkö kieltä päivittäin? Milloin, missä?
- 4) Missä haluaisit käyttää suomen kieltä? -> Motivaatio, tavoitteet ja tarpeet
- 5) Miten paljon sinulla on aikaa panostaa kielen opiskeluun? -> Esitellään tarjolla olevat mahdollisuudet.

**Seuraavalla dialla kuva opiskelijan
kielipolusta eri taitotasolla, esimerkkinä
Degree Programme in Social Services**

Opiskelijan suomen kielen taito	1. vuosi	2. vuosi	3. vuosi	4. vuosi
Lähtötaso 0 (EU:n ulkopuolelta, stipendiin oikeutetut)	Suomi 1 (5 op, A1.2) Suomi 2 (5 op A1.3/A2.1) Työ- ja kieliharjoittelu 1 (kielisopimus, kielitaso A1, kielituki mukana)	Suomi 3 (5 op A2.1/A2.2) Suomi 4 (5 op A2.2/B1.1) Työ- ja kieliharjoittelu 2 (kielisopimus, kielitaso A2, kielituki mukana)	Puhutaan suomea (3 op A2–B1) Asiantuntijatyön suomi 1 (5 op B1) Monialainen innovaatioprojekti (monikielinen kurssi)	Asiantuntijatyön suomi 2 (5 op B1.2) Työ- ja kieliharjoittelu 3 (kielisopimus, kielitaso B1)
Lähtötaso A1 – A2	Suomi 2 (5 op A1.3/A2.1) TAI Suomi 3 (5 op A2.1/A2.2) Suomi 3 (5 op A2.1/A2.2) TAI Suomi 4 (5 op, A2.2/B1.1) Työ- ja kieliharjoittelu 1 (kielisopimus, kielitaso A2, kielituki mukana)	Suomi 4 (5 op A2.2/B1.1) Puhutaan suomea (3 op A2–B1) Työ- ja kieliharjoittelu 2 (kielisopimus, kielitaso A2, kielituki mukana)	Asiantuntijatyön suomi 1 (5 op B1) Asiantuntijatyön suomi 2 (5 op B1.2) Monialainen innovaatioprojekti (monikielinen kurssi)	Työelämän suomi sosiaalialalla (5 op B2) Työ- ja kieliharjoittelu 3 (kielisopimus, kielitaso B1–B2)
Lähtötaso B1 – B2	Asiantuntijatyön suomi 2 (5 op B1.2) JA/TAI Työelämän suomi sosiaalialalla (5 op B2) Harjoittelu vapaaehtois- ja kansalaistoiminnan ympäristöissä (B2, 5 op) Työ- ja kieliharjoittelu 1 (kielisopimus, kielitaso B1–B2)	Työelämän suomi sosiaalialalla (B2) TAI Taitavaksi kirjoittajaksi (5 op, B2) Taitavaksi kirjoittajaksi (5 op, B2) Työ- ja kieliharjoittelu 2 (kielisopimus, kielitaso B1–B2)	Taitavaksi kirjoittajaksi (5 op) tai Valinnainen opintojakso suomeksi Kielitietoinen ja yhdenvertainen ohjaaminen (B2, 5 op) Monialainen innovaatioprojekti (monikielinen kurssi)	Valinnainen opintojakso suomeksi Työ- ja kieliharjoittelu 3 (kielisopimus, kielitaso B2)
Lähtötaso C1 – C2 (myös äidinkielliset puhujat)	Kielitietoinen ja yhdenvertainen ohjaaminen (B2, 5 op) Harjoittelu vapaaehtois- ja kansalaistoiminnan ympäristöissä (B2, 5 op) Työ- ja kieliharjoittelu 1 (kielitaitotasot C1–C2, osin kielitukena)	Swedish at Work (5 op) Työ- ja kieliharjoittelu 2 (kielitaitotasot C1–C2, kielitukena?)	Valinnainen opintojakso Valinnainen opintojakso Monialainen innovaatioprojekti (monikielinen kurssi)	Valinnainen opintojakso Työ- ja kieliharjoittelu 3 (kielitaso C1–C2)

Kielenoppiminen on pidettävä mukana koko ajan

- Kielikurssit jatkuvat koko lukuvuoden ajan.
- Kieltä opitaan myös kielikurssien ulkopuolella -> kielitietoiset materiaalit ammattiaineen kursseilla tukemassa S2-opettajaa ja opiskelijaa.
- Tutkinnossa kaksikielinen kurssi. Esim. *Monialaiset innovaatio-opinnot (10 op)*, jossa kielitietoista opetusta ja opiskelijoiden vastavuoroista kielitukea (suomi – englanti).

Kielenoppimista kurssien ulkopuolella

- Kielikahvilat
- Kielikummitoiminta -> suomenkieliset opiskelijat saavat opintopisteitä kielikummina toimimisesta.

Kielikummi

- on valmis tutustumaan uuteen opiskelijaan
- haluaa jakaa arkeaan ja antaa aikaansa S2-opiskelijalle
- osaa puhua ja kirjoittaa sujuvasti suomen kieltä
- haluaa oppia lisää ohjaamisesta ja maahanmuuttajan arjesta
- on valmis pohtimaan opiskelijan haasteita ja löytämään niihin ratkaisuja
- on valmis heittäytymään uusiin tilanteisiin ja kohtaamisiin.

Kielenoppiminen harjoittelussa

- Suomen kielen tavoitteet näkyväksi opetussuunnitelmaan
- Kielitaitotavoitteet osaksi ammatillisten tavoitteiden oppimista
- Kielitietoiset työharjoittelut -> suomenkieliset opiskelijat mentoriopiskelijoina harjoittelupaikassa

Kuva: Arlington Research (unsplash.com)

Työharjoittelu ja kielenoppiminen B1-B2-tasoilla

- Valmistautuminen (ennakointi)
- Toteutus (tehtävät, aktiivinen vuorovaikutusrooli harjoittelupaikassa, suomenkielinen opiskelija mukana tukena)
- Reflektointi (oppimisen pohdinta)

Millaisia vuorovaikutustilanteita päiväkodissa tulee vastaan?

Lapsiryhmän ohjaus: ulos, syömään, päiväunille, leikkimään...

Neuvottelut, kokoukset

VASU-keskustelut, vanhempien kohtaaminen

Lapsen kuulumisten kertominen vanhemmalle

Puhelinsoitot asiakkaille/vanhemmille

Some-päivitykset

Tiedottaminen

Raportointi, dokumentointi (kirjallisesti ja suullisesti)

Millaisia viestintätaitoja tarvitset?

Lapsen ja lapsen päivän kuvailu (millainen, mitä tehtiin)

Suostuttelu, taivuttelu

Kieltäminen

Kannustaminen

Palautteen antaminen ja vastaanottaminen

Mielipiteen kertominen, oman mielipiteen perustelu

Motivointi

Erimielisyyden osoittaminen

Tunteista kertoaminen

Avun pyytäminen

Osaamista

en

Kielitietoinen harjoittelu

- Kielitavoitteet ja tehtävät olennainen osa kokonaisuutta.
- Ensimmäisessä harjoittelussa opiskelija kuuntelee, seuraa, havainnoi, osallistuu sillä taidolla, jolla pystyy. (*Hei! Mitä kuuluu? Tule tänne! Odota! Ei saa mennä.*)
- Tilanteiden (työpaikan/yhteisön) vertailu omaan kulttuuriin.

Esimerkkejä tehtävistä

- Millaisia viestintätilanteita opiskelija tunnistaa?
- Millaista nonverbaalia viestintää opiskelija havaitsee?
- Miten ympäristö vaikuttaa viestintään? (Tila, materiaalit, kalustus...)
- Lisäksi pohdintaa työyhteisön tavoitteista, rooleista, toimintamalleista.

Kuva: Digipäiväkoti Positiivari, Anna Surakka
& Anna-Riikka Rasa
(<https://www.thinglink.com/scene/989857015612309505>), papunet.net

Mentoriopiskelijalla tärkeä rooli

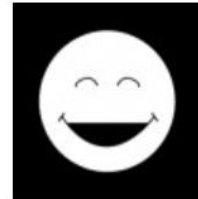
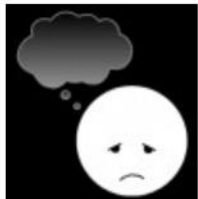
Mentoriopiskelija

- selittää, kääntää,
- selkokielistää,
- ennakoi, reagoi,
- pysähtyy tilanteisiin ja
- tarkastelee viestintätilanteita eri näkökulmista.

S2-opettajalla tärkeä rooli harjoitteluissa

- S2-opettaja käy työpaikalla: fyysinen ympäristö resursseineen valjastetaan tietoisesti kielenoppimiseen.
- Palautetta voi antaa ja kokemuksia jakaa myös ilman kieltä!
- Kuvat: papunet.net

Työyhteisö mukaan

- Selkokieli, suopeus, positiivinen asenne, psykologisesti turvallinen ilmapiiri.
- Virheet ja väärinymmärrykset ovat tärkeä osa oppimista.

Kuva: Ayo Ogunseinde (unsplash.com)

Työelämätaitojen opiskelua

- Vuorovaikutustilanteita tarkastellaan kokonaisuutena: mitä rooleja, tavoitteita, ympäristöön liittyviä asioita viestintätilanteissa on mukana?
- Miten viestinnässä voi hyödyntää ympäristöä? Mistä saa tukea? (Ilmoitustaulu, kuvat, esineet...)
  - **Miten tunteet liittyvät tilanteisiin?**
  - Ammatti-identiteetin pohdintaa: miten puutteet kielitaidossa heijastuvat oman ammatillisuuden kokemiseen?

(Lilja & Piirainen-Marsh 2019)

Harjoittelun aikana...

- Kirjaa systemaattisesti ylös critical incident -tekniikalla sinulle tärkeitä tilanteita, joko positiivisia tai negatiivisia.
- *Kuka oli paikalla?*
- *Missä ja milloin tilanne tapahtui?*
- *Mitä tapahtui?*
- *Miltä sinusta tuntui?*
- *Miten selvisit? Miksi selvisit? Miksi et selvinnyt?*

Kirjaa yksi tilanne joka päivä!

(Taustalla reflektion syklinen malli, Gibbs 1988)

Harjoittelun jälkeen...

Valitse 3 toistuvaa tai sinulle tärkeää tilannetta.

Käydään yhdessä läpi tilanteita:

- *Kuinka toimit tilanteessa?*
- *Miltä sinusta tuntui?*
- *Olisitko voinut toimia toisin?*
- *Mikä taustalla oleva asia vaikutti tilanteen kehittymiseen?*
- *Mitä olet oppinut tilanteesta?*
- *Ennakoi tulevaa: miten toimisit seuraavan kerran toisin?*

Reflection syklinen malli

Kuva: Brooke Cagle (unsplash.com)

Gibbs 1988

Yhteinen tehtävämme

- Kielitietoisuuskoulutusta opettajille ja harjoittelupaikkoihin
- Suopeutta suomen puhujille
- Myönteinen asenne eri tavoin puhuttua suomea kohtaan
- Myönteinen asenne virheisiin
- Utelias ja avoin asenne

Lähteet

Gibbs, Graham 1988. Learning by Doing: A Guide to Teaching and Learning Methods. Further Education Unit. Oxford Polytechnic, Oxford.

Kartio, Johanna 2016. 12 askelta selkokielellä opettamiseen. Helsinki: Kansalaisopistojen liitto. <https://kansalaisopistojenliitto.fi/wp-content/uploads/2016/10/12-askelta-selkokielell%C3%A4-oettamiseen.pdf>.

Kielibuusti.fi-sivusto. www.kielibuusti.fi

Lilja, Niina & Piirainen-Marsh, Arja 2019. Luokan ulkopuolisiin vuorovaikutustilanteisiin valmistautuminen prosessina. Teoksessa Kotilainen, Lari & Kurhila, Salla & Kalliokoski, Jyrki (toim.): Kielenoppiminen luokan ulkopuolella. Helsinki: SKS. 255 - 282.

Metropolian S2-opettajien lausunto englanninkielisten tutkinto-ohjelmien suomi toisena kielenä (S2) -opetuksen ja ohjauksen toteuttamisesta Metropolia Ammattikorkeakoulussa. 2022. <https://kielibuusti.fi/metropolian-s2-opettajien-lausunto-englanninkielisten-tutkinto-ohjelmien-suomi-toisena-kielena-s2-opetuksen-ja-ohjauksen-toteuttamisesta-metropolia-ammattikorkeakoulussa/>.

Mustonen, A. & Tuisku, S. (2019). Mihin tähtää, nursing-ohjelma? *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 10(1). <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-helmikuu-2019/mihin-tahtaat-nursing-ohjelma>.

Korpela, Eveliina 2020. Työharjoittelu maahanmuuttajaopiskelijan kielenoppimisen tukena. Hiiltä ja timanttia -blogi 11.5.2020. Metropolia AMK. <https://blogit.metropolia.fi/hiilta-ja-timanttia/2020/05/11/tyoharjoittelu-maahanmuuttajaopiskelijan-kielenoppimisen-tukena/>

Papunet 2020. Selkeää ja saavutettavaa viestintää. Kuva- ja materiaalipankki. Kehitysvammaliitto. <https://papunet.net/>.

Päällysaho, Katja 2016. Vieraskielisen sosiaalialan opiskelijan harjoittelumahdollisuuksien parantaminen – kieltä ja työelämäntaitoja oppimassa. Helsinki: DIAK.

Selkokeskus 2016. Selkokieli puheessa ja vuorovaikutuksessa. Päivitetty 2.9.2016. <https://selkokeskus.fi/selkokieli/selkokieli-vuorovaikutuksessa/>.

Virtanen, Hannu 2014. Selkokielen käsikirja. 3. uudistettu painos. Helsinki: Kehitysvammaliitto, Opike.

Kuvat: Metropolia Ammattikorkeakoulu, unsplash.com, pixabay.com

Yhteistyö ratkaisee!

©2023 Eveliina Korpela, Metropolia AMK
Kielitietoinen opetus ja ohjaus -materiaali on
lisensoitu [Creative Commons Nimeä 4.0
Kansainvälinen -lisenssillä](#). Materiaali on saatavilla
osoitteessa [kielibuusti.fi](#).

